

[Leif Hermann]

kraft, når det er fornødent. Sådan er bestemmelsen formuleret. Det er naturligvis oplagt, at for så vidt det fornødne er foretaget, herunder altså også foretaget af virksomheden selv, har kommunalbestyrelsen ikke nogen handlepligt. Meningen med at indsætte en handlepligt er naturligvis at sikre, at der i en situation, hvor der er overhængende alvorlig fare for sundheden – sådan står der faktisk – også er en pligt for en myndighed til at handle.

Så vil jeg lige gøre opmærksom på, at når ministeren siger, at ændringsforslaget om konfiskation er overflødig, fordi det allerede står i straffeloven, er det måske rigtigt nok. Men så er det også overflødig, når ministeren i § 50 a fastsætter en bestemmelse, hvorefter tilsynsmyndigheden, der bliver opmærksom på et ulovligt forhold, skal foranledige det ulovlige forhold bragt til ophør. Det er bl.a. en betragtelig del af det, diskussionen i lov- og ordenudvalgets betænkning er gået på, nemlig hvorvidt man skulle stadfæste den slags selvfølgeligheder. Men det er åbenbart ikke så selvfølgelig, at det gør noget. Derfor ønsker vi, at domstolene i miljøloven skal kunne se, at der også er adgang til konfiskation, og netop det, at det er kommet ind i miljøloven, er udtryk for et stærkere ønske om konfiskation fra folketingets side.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2
vedtoges med 59 stemmer mod 57.

Ændringsforslag nr. 3
forkastedes, idet 52 stemte for, 66 imod.

Ændringsforslag nr. 4
vedtoges med 60 stemmer mod 57.

Ændringsforslag nr. 5
vedtoges med 61 stemmer mod 57.

Ændringsforslag nr. 6
forkastedes, idet 17 stemte for, 101 imod.

§ 1 med de foretagne ændringer, §§ 2–5, ændringsforslag nr. 7, § 6, således ændret, og §§ 7–13

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

17) Anden behandling af lovforslag nr. L 120:

Forslag til lov om begrænsning af svovldioxidforurening fra kraftværker.

(Fremsat 15/3 84. Første behandling 28/3 84. Betænkning 9/5 84).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Camre (S):

Mit partis ordfører i denne sag, hr. Erik Holst, er i tjenstligt ærinde i udlandet, og jeg skal derfor gøre nogle bemærkninger ved andenbehandlingen af dette lovforslag.

Jeg vil gerne understrege, at der her er tale om et overordentlig betydningsfuldt fremskridt, det største enkeltfremskridt i bekæmpelsen af vores alleralvorligste forureningsproblemer. Det har på det seneste ikke skortet på negative kommentarer bl.a. fra oliebranchen, hvor man i dag fremhæver, at forliget omkring denne lovgivning indebærer, at 90 pct. af verdens olieforsyning herefter ikke er anvendelig i Danmark. Nu kan det være, det er uvidenhed, men så er det altså folk, der farer til pressen og udtaler sig uden at have gidet læse betænkningen, for det fremgår med meget stor tydelighed af denne betænkning, at der er frihed til at vælge imellem forskellige metoder til at nedbringe

[Camre]

svovldioxiden. Det gælder også om de regler, der er fastsat vedrørende svovlindholdet i brændsel. Det er klart, at man kan afsvoвле brændsel, der har højere svovlindhold end det, der er umiddelbart anvendeligt, og man kan også afsvoвле røgen. Derfor er oliebranchens kritik af lovforslaget direkte urigtig.

Hr. Lennart Larson har også fremsat en kritik og påstået, at forslaget ikke bygger på en gennemregning af de totale konsekvenser. Det er lige så urigtigt. Alle konsekvenser af økonomisk og anden karakter er nøje gennemregnet, og ministeren har meget nøje sammen med sine embedsmænd redegjort for disse spørgsmål over for udvalget, inden beslutningen er truffet.

Jeg synes, det ville være ønskeligt, om disse mærkemænd på miljøområdet ville udvide deres horisont, inden de udtaler sig, at de ville hæfte sig ved, at dette lovforslag betyder mindre svovldioxiddelæggelse af de skove, som ellers dør, at det betyder en mindre forurening af havet og søerne, og at det betyder en forøgelse af menneskers og dyrs chance for at overleve i en verden, der i alt for høj grad styres på de præmisser, der repræsenteres af folk som hr. Lennart Larson og repræsentanterne for oliebranchen.

Jeg vil gerne på socialdemokratiets vegne ved denne lejlighed sige tak til miljøministeren, fordi der er opnået en så bred enighed om dette lovforslag. Jeg vil gerne udstrække denne tak til mine kolleger i miljøudvalget, som på nær en enkelt såkaldt fri demokrat er sluttet op om denne væsentlige fornyelse. Jeg tror, det tjener dette store flertal til gavn i de kommende år, at Danmark nu er det førende land på dette område.

Leif Hermann (SF):

Under førstebehandlingen af lovforslaget blev der fra mange sider fremhævet en ganske betydelig kritik af, at loven reelt egentlig ikke havde noget andet indhold end én stor bemyndigelse til miljøministeren. Det var derfor med nogen bekymring, vi gik til udvalgsarbejdet, men det må siges, at det resultat, der er opnået i den givne situation, har været det bedst mulige.

Jeg skal tilslutte mig den tak, hr. Camre kom med til miljøministeren og miljøministerens medarbejdere, og ligeledes rette en tak

til de øvrige medlemmer af udvalget, der har kunnet deltage positivt i dette arbejde.

Det er imidlertid væsentligt at fastslå, at når socialistisk folkeparti stemmer for denne lov, skyldes det det, der står i betænkningen. Det rækker ikke ved vores principielle betænkkelighed ved at lovgive i motiver til de love, der vedtages. Det må derfor fra vores side betragtes som en undtagelse, at vi uden ændringer i loven er gået så langt, som vi er gået her, og at vi har holdt os til den udformning, som betænkningen har fået.

Jeg vil godt afslutningsvis sige, at de, der nu skriger op fra oliebranchen, fjernvarmeværkerne og elbranchen, måske vil komme til at skribe endnu mere i de kommende år. Vi har nemlig ikke nogen garanti for, at det, vi er blevet enige om i betænkningen til lovforslaget, vil være tilstrækkeligt inden for en overskuelig fremtid. Den katastrofale situation, der er ved at udvikle sig i Tyskland og Østrig, kan meget vel medføre, at Danmark i det europæiske samarbejde vil blive tvunget til at foretage en yderligere indsats på dette område. Det, vi har gjort i denne sammenhæng, er efter vores opfattelse blot at overholde forpligtelserne inden for det nordiske miljø samarbejde, men det er dog immervæk et skridt.

Lone Dybkjær (RV):

Jeg vil også tilslutte mig den almindelige ros til miljøministeren og bede ham bringe den videre også til sine embedsmænd for den meget store bistand, der er ydet til udvalgsarbejdet. Der er faktisk sket det, at udvalget har arbejdet på en helt anden måde, end udvalg generelt gør i folketinget. Jeg synes, det viser, at hvis man gør det, kan man nå frem til et samlet resultat. Det kunne da være, at man skulle gøre det også i andre sammenhænge. Ministeren har vist en meget stor smidighed for at få en meget bred enighed om det forslag, og det skal han have tak for.

Om det reelle indhold skal jeg blot sige, at det radikale venstre oprindelig ikke var tilhænger af en kvotaordning, men vi har accepteret, at det var nødvendigt for at sikre, at der kom en hensigtsmæssig administration på kraftværkssiden, og vi er derfor tilfredse med det resultat, man har nået. Vi vil naturligvis følge det op og diskutere de redegørel-

[Lone Dybkjær]

ser, som – er vi enige om – ministeren skal komme med.

Maisted (FD):

Folketinget kan jo begå alle de dumheder, det overhovedet skal være, for det er kun skatteyderne, dansk erhvervsliv og de arbejdsløse, der kommer til at betale for disse fejltagelser.

Her drejer det sig om et internationalt problem, hvorpå Danmarks indflydelse stort set er lig med nul. Alligevel vedtager man i Danmark en national lovgivning, som straffer dansk erhvervsliv, uden at det har nogen form for mening. Når så erhvervslivets folk tillader sig at gøre opmærksom på, at vi herhjemme har en økonomisk situation, der ikke tillader at belaste det danske samfund med udgifter af en størrelsesorden på 2 mia kr. om året, bliver de tilbagevist som mørkemænd og som værende imod miljøet.

Når oliebranchen stilfærdigt gør opmærksom på, at man ikke har raffinaderier i kongeriget Danmark, der kan foretage behandlingen, så man kan komme ned på disse størrelser, hvis man køber en olie, der har et højt indhold af svovl, bliver de beskyldt for at være uvidende. Jeg vil vove den påstand, at hr. Camre taler imod bedre vidende, fordi han ønsker at holde sig til den grønne linje. Jeg vil sige til regeringen, om den ikke snart kan gøre miljøministeren til kirkeminister, så han ikke længere får lov til at udøve denne skadelige virksomhed for dansk erhvervsliv.

Vi har ikke råd til det. Frank Dahlgaards økonomiske oversigt i Berlingske Tidende i dag viser klart, at det danske samfund er på vej til at lide rentedøden, på trods af at regeringen fremhæver, at den har foretaget indgreb, der skulle gå i den rigtige retning, men disse indgreb har altså ikke været tilstrækkelige. Hvem har læst hr. Erling Olsens bemærkninger i Sparekassen, der klart siger, at politikerne dårlig tør åbne posten for at se, om tallene er blevet værre fra dag til dag. Alligevel vil dette folketing vedtage noget under henvisning til, at det vil bevare miljøet, skønt det ingen indflydelse har, men det koster det danske samfund 2 mia kr. om året. Det er hul i hovedet.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg vil først rette en tak til udvalgets medlemmer for et meget konstruktivt samarbejde om dette meget vigtige lovforslag.

Jeg vil gerne sige til hr. Maisted, at den tale, han lige har holdt her, kunne han ikke have holdt i Østrig. Det viser sig, at dets erhvervsliv har et tab på op imod 4 mia kr. om året på grund af ødelagte træer. Det er disse perspektiver, som er baggrunden for dette lovforslag.

Jeg har i en række møder med udvalget drøftet forslaget om en kvota for elværkernes svovludslip på 125.000 t i 1995. Det er en skærpelse af mit eget forslag, og det bringer udgifterne op på omkring 900 mill. kr. om året. Men denne udgift – hvis elværkerne administrerer dette fornuftigt – vil først sætte ind omkring 1990 og være tilendebragt omkring 1995.

Jeg har fundet det helt afgørende, at der i folketinget er så bred en enighed om de miljøpolitiske initiativer, som det overhovedet er muligt at tilvejebringe, ikke mindst når det er af en størrelsesmæssig og betydningsmæssig orden som dette forslag. Derfor har jeg på regeringens vegne givet et tilsagn om, at der ved administrationen af dette lovforslag vil blive fastsat en kvota for elværkernes svovldioxidudslip på 125.000 t i 1995. Men dette tilsagn er givet under følgende to forudsætninger: for det første, at foranstaltningerne kan holdes inden for den økonomiske ramme, som på nuværende tidspunkt kan forudses til gennemførelsen af denne målsætning. For det andet, at gennemførelsen af målsætningen ikke på grund af den internationale udvikling giver anledning til uforudsete forsyningsmæssige vanskeligheder.

På dette grundlag mener jeg, at vi med gennemførelsen af dette lovforslag kan være tilfredse med den indsats, der fra dansk side er gjort i bekæmpelsen af forureningen. Jeg mener endvidere, at det kan ske på en økonomisk fornuftig måde på trods af den seneste debat om spørgsmålet, fordi kvotaprinippet i lovforslaget er fastholdt. Det har været det helt afgørende fra min side, for at dette lovforslag overhovedet kunne nyde fremme, netop at elværkerne selv får mulighed for at fordele den opgave, der her er lagt på dem.

Jeg vil også godt gøre opmærksom på, at dansk erhvervsliv her får en melding fra folketinget, som de nu har 5 år til at sætte i

[Miljøministeren]

værk og 5 år til at fuldbyrde. Det giver dem disponeringsmuligheder.

Alligevel er der rejst en del kritik af skærpselsen af kravene til svovlindholdet i fuelolien på 1 pct. Det hævdes, at vi ved indførelse af dette krav vil afskære os fra en lang række forsyningsmuligheder, bl.a. fra Det mellemste Østen. Jeg er klar over, at der kan være problemer med dette krav. Derfor står der også i betænkningen over lovforslaget, at før det skærpede krav indføres den 1. januar 1988, skal spørgsmålet forhandles med de berørte parter.

På baggrund af disse forhandlinger vil jeg over for folketingets miljø- og planlægningsudvalg redegøre for, hvilke konsekvenser det skærpede krav kan få.

Jeg er godt klar over, at der er uafklarede problemer i forbindelse med denne grænse på 1 pct. svovlindhold i fuelolie, og det er netop derfor, at det er besluttet, at disse problemer må afklares, inden kravet gennemføres. Men jeg vil godt pege på, at der fortsat vil være mulighed for at anvende fuelolie med et højere svovlindhold, såfremt man ved hjælp af rensningsteknik opnår en begrænsning af svovludslippet, der svarer til, at man anvender en fuelolie med svovlindhold på 1 pct.

Jeg skal afslutningsvis pege på, at Sverige faktisk har indført krav, der svarer til en grænse på 1 pct. i fuelolie. Vi er altså ikke de første, der gennemfører dette krav. Måske kan vi drage nytte af de svenske erfaringer i denne sammenhæng.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

§§ 1-9

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

18) Anden behandling af lovforslag nr. L 148:

Forslag til lov om ændring af lov om genanvendelse af papir og drikkevareemballager samt begrænsning af affald.

(Fremsat 28/3 84. Første behandling 4/4 84. Betænkning 3/5 84. Ændringsforslag af 7/5 84 uden for betænkningen af Anne Grete Holmsgård (VS) og Tinning (VS)).

Der var stillet 3 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der stillet 1 ændringsforslag af Anne Grete Holmsgård (VS) og Tinning (VS). (Se nedenfor).

Ændringsforslag

Til § 1

Af *Anne Grete Holmsgård (VS)* og *Tinning (VS)*:

Efter nr. 8 indsættes som nye numre:

»01. I § 11, stk. 1, udgår ordene »kan fastsætte« og erstattes af ordet: »fastsætter«.

02. § 11, stk. 4, affattes således:

»Stk. 4. Kommunerne har i medfør af regler, der er udstedt i henhold til stk. 1, fortrinsret til affald, der indsamles fra erhvervsvirksomheder. Ministeren bestemmer, at genanvendelige materialer og produkter fra erhvervsvirksomheder skal genanvendes miljø- og ressourcemæssigt optimalt, og at kommunalbestyrelsen skal kontrollere, at den indsamling, som sker i privat regie, ligeledes foregår miljø- og ressourcemæssigt optimalt.«

Bemærkninger

Begrundelsen for dette ændringsforslag fremgår af følgende citat fra miljøstyrelsens redegørelse om genanvendelse og renere teknologi af 25. august 1983, s. 15:

»Uanset at der er opnået en markant stigning i efterspørgslen på returpap, har dette ikke ført til en tilsvarende forøgelse af indsamlingerne, og efterspørgslen må i de første år dækkes af import. Dette skyldes bl.a., at genanvendelsesloven ikke giver samme muligheder for at etablere indsamlingsordninger